

XXIAdults

**Dostosowanie systemu kształcenia dorosłych
do XXI wieku**

Szablon dobrych praktyk

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

**DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID**

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFESIONAL E PESSOAL

Co-funded by
the European Union

Nazwa dobrej praktyki

EduSenior – Poprawa jakości kształcenia seniorów w Gdańsku

Podsumowanie praktyki

Krótkie, łatwe do zrozumienia streszczenie: Czym jest ta praktyka, dla kogo jest przeznaczona i jaki ma cel?

EduSenior to inicjatywa edukacyjna opracowana przez Fundację NOVA w Gdańsku, mająca na celu poprawę jakości edukacji pozaformalnej dla osób starszych. Projekt skupiał się na wzmocnieniu kompetencji edukatorów dorosłych oraz stworzeniu integracyjnych możliwości uczenia się dla seniorów, zwłaszcza w zakresie kompetencji cyfrowych i obywatelskich.

Dzięki międzynarodowej współpracy z norweskim partnerem Bjerkaker LearningLab w ramach projektu wprowadzono metodologię „koła naukowego” do lokalnych ośrodków społecznych. Obejmowała ona szkolenia i praktyki zawodowe w Norwegii, testowanie metod edukacyjnych z grupami seniorów oraz opracowanie praktycznego przewodnika i modułów szkoleniowych dla innych podmiotów zajmujących się kształceniem dorosłych. Praktyka ta odpowiadała na rosnące zapotrzebowanie na sensowne, partycypacyjne możliwości uczenia się dla osób starszych oraz promowała uczenie się przez całe życie w sprzyjającym, opartym na społeczności środowisku.

Opis praktyki – min. 2000 znaków

1) Kontekst / Tło

Jaka była początkowa potrzeba lub problem?

Kto był grupą docelową?

Czy było to częścią większego programu lub projektu?

Projekt *EduSenior* powstał w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na wysokiej jakości edukację sprzyjającą włączeniu społecznemu dla osób starszych w Gdańsku. Wiele osób starszych doświadcza wykluczenia cyfrowego i nie ma dostępu do odpowiednich, wzmacniających pozycję możliwości uczenia się. Jednocześnie edukatorom pracującym z tą grupą często brakuje odpowiednich narzędzi i metod, aby skutecznie angażować starszych uczniów, zwłaszcza w środowiskach pozaformalnych.

Projekt skupiał się na dwóch grupach docelowych: nauczycielach i moderatorach pracujących z seniorami w środowiskach lokalnych oraz osobach starszych (powyżej 60. roku życia), które uczestniczyły w pilotażowych działaniach edukacyjnych.

Projekt EduSenior był częścią programu „Fundusze EOG i Norweskie 2014–2021”, realizowanego w ramach programu „Aktywni obywatele – Fundusz Regionalny”. Projekt był prowadzony przez Fundację NOVA

(Polska) we współpracy z Bjerkaker LearningLab (Norwegia). Na poziomie lokalnym był realizowany w ośrodkach kultury i klubach seniora w Gdańsku, takich jak „Wzgórze Radości”.

Projekt trwał od stycznia 2022 r. do grudnia 2023 r. Wprowadził on metodę „koła naukowego”, partycypacyjne skandynawskie podejście do nauki oparte na dialogu, równości i inicjatywie uczących się. Edukatorzy wzięli udział w międzynarodowych działaniach mobilnościowych w Norwegii (job shadowing i szkolenia), a następnie zastosowali zdobytą wiedzę w lokalnych grupach pilotażowych z seniorami.

EduSenior wypełnił również lukę w zasobach w języku polskim dotyczących edukacji seniorów, opracowując praktyczny przewodnik dla edukatorów oraz moduły szkoleniowe przetestowane i udoskonalone z udziałem prawdziwych uczestników.

Materiały te wspierały bardziej angażujące, pełne szacunku i sprzyjające włączeniu środowisko edukacyjne dla osób starszych i pozostają publicznie dostępne.

Krótko mówiąc, *EduSenior* odpowiedział na potrzeby cyfrowe i społeczne starszych uczniów poprzez wzmocnienie pozycji nauczycieli oraz stworzenie trwałych narzędzi i metod edukacji seniorów.

2) Cele

Jakie były cele tej praktyki?

Co miało na celu poprawić lub zmienić?

Głównym celem projektu *EduSenior* była poprawa jakości edukacji pozaformalnej dla osób starszych poprzez wzmocnienie kompetencji nauczycieli pracujących z nimi. Inicjatywa miała na celu uczynienie edukacji dorosłych dla seniorów bardziej integracyjną, partycypacyjną i lepiej dostosowaną do ich potrzeb – zwłaszcza w zakresie kompetencji cyfrowych i obywatelskich.

W szczególności *EduSenior* miał na celu:

1. Wzmocnienie pozycji edukatorów i moderatorów poprzez zapewnienie im nowych narzędzi, wiedzy i metod, aby mogli skuteczniej wspierać starszych uczniów,
2. Wprowadzenie i dostosowanie metodologii „kręgów studyjnych” do polskiego kontekstu jako integracyjnego, łatwo dostępnego podejścia do kształcenia seniorów,
3. Zwiększenie zaangażowania i pewności siebie osób starszych, zwłaszcza tych zagrożonych wykluczeniem cyfrowym,
4. Stworzenie praktycznych zasobów (przewodnika i modułów szkoleniowych), z których mogą korzystać inni organizatorzy kształcenia dorosłych w Polsce i poza jej granicami,
5. Promowanie współpracy międzynarodowej i wymiany dobrych praktyk między Polską a Norwegią w dziedzinie edukacji osób starszych.

Projekt miał na celu zmianę tradycyjnego, często odgórnego podejścia do edukacji osób starszych poprzez uczynienie jej bardziej dialogową, skoncentrowaną na uczniu i odpowiadającą rzeczywistym potrzebom osób starszych.

3) Realizacja / Metodologia

Jak krok po kroku realizowano tę praktykę?

Jakie działania lub metody zostały zastosowane?

Jak długo to trwało?

Projekt *EduSenior* był realizowany przez dwa lata, od stycznia 2022 r. do grudnia 2023 r. Rozpoczął się od zidentyfikowania potrzeb edukatorów i starszych uczniów poprzez wewnętrzne konsultacje i współpracę z partnerami. Na tej podstawie zespół projektowy opracował strukturę łączącą mobilność międzynarodową, lokalne testy pilotażowe oraz opracowanie praktycznych zasobów edukacyjnych.

Jednym z kluczowych etapów było nawiązanie międzynarodowego partnerstwa z norweską organizacją Bjerkaker LearningLab, która wniosła doświadczenie w zakresie partycypacyjnej edukacji dorosłych. W ramach tej współpracy grupa polskich nauczycieli i moderatorów edukacji dorosłych wzięła udział w działaniach mobilnościowych w Norwegii. Obejmowały one obserwację pracy oraz szkolenia poświęcone metodologii „kręgów studyjnych” – podejściu opartym na dyskusji i kierowanym przez samych uczniów, które sprawdzilo się w edukacji seniorów w Skandynawii.

Po powrocie z Norwegii uczestniczący w projekcie edukatorzy dostosowali metodę kręgów studyjnych do polskiego kontekstu i przetestowali ją w trzech lokalnych ośrodkach kultury w Gdańsku, pracując z grupami osób starszych. Każda grupa pilotażowa skupiała się na budowaniu kompetencji cyfrowych i społecznych, zachęcaniu do aktywnego uczestnictwa oraz tworzeniu bezpiecznej, pełnej szacunku przestrzeni edukacyjnej.

W trakcie trwania projektu zespół pracował również nad opracowaniem praktycznych materiałów do wykorzystania w przyszłości. Obejmowały one przewodnik dla nauczycieli osób starszych, a także zestaw modułów szkoleniowych obejmujących kluczowe tematy, takie jak umiejętności cyfrowe, zaangażowanie obywatelskie i współpraca międzypokoleniowa. Materiały opierały się na rzeczywistych doświadczeniach z działań pilotażowych i zostały dostosowane tak, aby odzwierciedlały opinie zarówno nauczycieli, jak i starszych uczestników.

W końcowej fazie projektu wyniki zostały zaprezentowane podczas wydarzenia upowszechniającego w Gdańsku, na które zaproszono nauczycieli, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz władze lokalne, aby zapoznali się z metodologią i otrzymali materiały. Wszystkie materiały udostępniono publicznie do dalszego wykorzystania w innych instytucjach pracujących z osobami starszymi.

4) Wyniki / Efekty

Jakie były konkretne wyniki?

Jak praktyka wpłynęła na uczestników?

Projekt *EduSenior* przyniósł kilka namacalnych i trwałych rezultatów, które przyczyniły się do poprawy jakości edukacji seniorów w Polsce.

Jednym z kluczowych efektów było wzmocnienie kompetencji dziesięciu edukatorów dorosłych i moderatorów, którzy uczestniczyli w międzynarodowych działaniach mobilnościowych w Norwegii. Dzięki obserwacji pracy i szkoleniu z zakresu metodologii „kręgów studyjnych” zdobyli oni nową wiedzę pedagogiczną i praktyczne umiejętności, które później zastosowali w lokalnych środowiskach edukacyjnych.

Nowo nabyte kompetencje zostały wykorzystane w trzech ośrodkach kultury w Gdańsku, gdzie edukatorzy przetestowali i dostosowali podejście oparte na kręgach studyjnych w małych grupach liczących około 30 seniorów. Te sesje pilotażowe pomogły potwierdzić skuteczność tej metody w promowaniu otwartego dialogu, wzajemnego uczenia się i wzmacniania pozycji uczących się. Seniorzy, którzy wzięli w nich udział, odnotowali wzrost pewności siebie, silniejszą motywację do nauki oraz większe poczucie przynależności do społeczności uczącej się.

Głównym rezultatem projektu było opracowanie praktycznego przewodnika dla edukatorów oraz zestawu modułów szkoleniowych dostosowanych do potrzeb osób starszych. Materiały te obejmowały kompetencje cyfrowe, udział w życiu społecznym, komunikację międzypokoleniową oraz strategie uczenia się dla seniorów. Zasoby te opierały się na rzeczywistych doświadczeniach z fazy pilotażowej i zostały dostosowane w odpowiedzi na opinie zarówno edukatorów, jak i starszych uczniów.

W ramach projektu opracowano również katalog dobrych praktyk w zakresie edukacji seniorów, który został zaprezentowany podczas otwartej imprezy upowszechniającej w Gdańsku. Wydarzenie to zgromadziło nauczycieli, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz władz lokalnych i ułatwiło transfer wiedzy oraz metod opracowanych w trakcie projektu.

W rezultacie *projekt EduSenior* przyczynił się do zmniejszenia wykluczenia edukacyjnego i cyfrowego wśród osób starszych, wzmocnił pozycję lokalnych nauczycieli dzięki nowym narzędziom i międzynarodowej inspiracji oraz zapewnił praktyczne, powtarzalne zasoby do wykorzystania w całym sektorze edukacji dorosłych. Wyniki projektu nadal wspierają pracę innych instytucji w Polsce i poza jej granicami.

5) Historie uczestników – opcjonalne

Krótkie cytaty, osobiste refleksje lub doświadczenia uczestników

6) Czynniki sukcesu

Co sprawiło, że praktyka była skuteczna lub innowacyjna?

Czy były jakieś wyjątkowe lub kreatywne elementy?

Na sukces i skuteczność projektu *EduSenior* wpłynęło kilka czynników. Przede wszystkim silne międzynarodowe partnerstwo między Fundacją NOVA a Bjerker LearningLab zapewniło cenną wiedzę i inspirację. Wieloletnie doświadczenie norweskiego partnera w zakresie partycypacyjnej edukacji dorosłych, zwłaszcza w zakresie metodologii kółek naukowych, stanowiło solidną podstawę do dostosowania tego podejścia do polskiego kontekstu.

Kolejnym kluczowym czynnikiem było wyraźne skupienie się zarówno na edukatorach, jak i na uczących się. Inwestując najpierw w rozwój zawodowy facylitatorów, projekt zapewnił, że działania edukacyjne dla seniorów będą dobrze zaprojektowane, integracyjne i skuteczne. Połączenie międzynarodowego szkolenia i lokalnej realizacji stworzyło dynamiczną pętlę uczenia się, która przyniosła korzyści obu grupom.

Samo zastosowanie metodologii kręgów studyjnych również było czynnikiem sukcesu. Nacisk na dialog, równość i uczenie się pod przewodnictwem grupy spotkał się z pozytywnym odbiorem wśród osób starszych, z których wiele czuło się bardziej zaangażowanych i szanowanych w tej formule niż w tradycyjnych, odgórnych modelach edukacyjnych. Podejście to pomogło wzbudzić poczucie wspólnoty i przynależności wśród uczestników.

Opracowanie praktycznych i elastycznych zasobów edukacyjnych – takich jak przewodnik i moduły szkoleniowe – ułatwiło powielanie i dostosowywanie tej praktyki. Materiały te opierały się na rzeczywistych doświadczeniach pilotażowych i odpowiadały na rzeczywiste potrzeby zidentyfikowane w trakcie projektu.

Wreszcie kluczową rolę odegrało sprzyjające środowisko lokalne – w tym aktywne ośrodki społecznościowe i zmotywowani edukatorzy. Projekt był zakorzeniony w prawdziwych społecznościach i dotyczył konkretnych, codziennych wyzwań osób starszych. To praktyczne znaczenie sprawiło, że projekt był wartościowy i miał duży wpływ na wszystkich zaangażowanych.

7) Przenoszalność / Zalecenia

Czy praktykę tę można zastosować gdzie indziej?

Jakie warunki są potrzebne do pomyślnego wdrożenia?

Praktyka *EduSenior* jest wysoce przenośna i może być wdrażana w szerokim zakresie środowisk edukacji dorosłych, szczególnie tych pracujących z osobami starszymi w środowiskach nieformalnych lub społecznościowych. Jej sukces leży w prostocie i elastyczności metodologii kółek naukowych, a także w dostępności gotowych do użycia materiałów opracowanych w trakcie projektu.

Praktykę tę można stosować w klubach seniora, bibliotekach, ośrodkach sąsiedzkich, organizacjach pozarządowych i innych instytucjach, których celem jest oferowanie osobom starszym wartościowych możliwości edukacyjnych. Ponieważ koła naukowe wymagają minimalnej infrastruktury – jedynie grupy

zmotywowanych uczestników i przeszkolonego moderatora – mogą funkcjonować zarówno w środowisku miejskim, jak i wiejskim.

Aby wdrożenie zakończyło się sukcesem, należy spełnić kilka kluczowych warunków:

1. Facylitatorzy powinni przejść podstawowe szkolenie z metod uczenia się opartego na uczestnictwie, w tym z zasad podejścia opartego na kręgach studyjnych. Przewodnik opracowany w ramach projektu EduSenior wspiera ten proces i może służyć jako narzędzie szkoleniowe.
2. Grupy powinny być niewielkie i stałe, aby budować zaufanie oraz umożliwiać interakcję między uczestnikami i wspólną odpowiedzialność.
3. Tematy powinny być dostosowane do zainteresowań i codziennego życia seniorów, takie jak umiejętności cyfrowe, zaangażowanie obywatelskie czy komunikacja międzypokoleniowa.

Dostępność materiałów w języku polskim ułatwia innym nauczycielom i organizacjom wdrożenie tej metody bez konieczności ponoszenia dużych nakładów finansowych. Ponadto doświadczenia zdobyte w ramach projektu EduSenior pokazują, że międzynarodowe inspiracje można skutecznie dostosować do lokalnych warunków, jeśli wdraża się je z troską i wrażliwością na potrzeby uczniów.

Ogólnie rzecz biorąc, *EduSenior* pokazuje, że przy odpowiednim przygotowaniu i zaangażowaniu edukacja sprzyjająca włączeniu społecznemu i wzmacniająca pozycję osób starszych jest możliwa w każdej społeczności.

8) Wskazówki / porady dotyczące wdrożenia – opcjonalne

Listy kontrolne, lekcje lub porady dla osób pragnących wdrożyć tę praktykę.

W oparciu o doświadczenia *projektu EduSenior* poniższe wskazówki mogą pomóc innym w pomyślnym wdrożeniu podobnej praktyki:

1. Zaczynaj od moderatorów.
Zainwestuj w krótkie szkolenia lub sesje orientacyjne, aby pomóc edukatorom zrozumieć podejście oparte na kręgach studyjnych i nabrać pewności siebie w prowadzeniu grup uczących się w sposób partycypacyjny.
2. Grupy powinny być małe i stałe.
Najlepiej, aby w każdym kręgu było 6–10 uczestników, spotykających się regularnie. Buduje to zaufanie, tożsamość grupy i bezpieczne warunki do wymiany między rówieśnikami.
3. Pozwól uczniom wybierać tematy.
O ile to możliwe, pozwól uczestnikom na kształtowanie kierunku działania kręgu. Zwiększa to zaangażowanie i daje seniorom poczucie odpowiedzialności za proces uczenia się.
4. Używaj języka potocznego i przykładów z życia codziennego.
Unikaj żargonu. Dostosuj materiały i rozmowy do potrzeb, doświadczeń i poziomu komfortu seniorów.
5. Zapewnij materiały drukowane.
Niektórzy uczestnicy mogą nie czuć się pewnie w korzystaniu z narzędzi cyfrowych; wydrukowane arkusze lub podsumowania mogą wspomóc naukę i zachęcić do refleksji w domu.

6. Skup się na procesie, a nie na wynikach.

Wartość kręgu studyjnego polega na dyskusji, wzajemnym wsparciu i rozwoju osobistym – a nie na osiągnięciu formalnych efektów uczenia się.

7. Zachęcaj prowadzących do refleksji.

Po każdej sesji prowadzący powinni zanotować, co się sprawdziło, a co nie, oraz co można by poprawić. Pomaga to udoskonalić ich praktykę i dostosować metodę do lokalnych warunków.

8. Korzystaj z przewodnika i modułów EduSenior.

Zawierają one sprawdzone struktury, pytania i porady, które można łatwo dostosować do różnych tematów lub grup.

Postępując zgodnie z tymi prostymi wskazówkami, instytucje mogą stworzyć integracyjne i wartościowe środowiska edukacyjne dla osób starszych, nawet przy ograniczonych zasobach.

9) Wnioski – opcjonalnie

Największe niespodzianki, przeszkody lub kluczowe wnioski podczas wdrażania.

10) Zdjęcia ilustrujące opisaną praktykę

Proszę dołączyć co najmniej 3 zdjęcia związane z opisaną dobrą praktyką

Źródło: Fundacja NOVA – strona projektu EduSenior:
https://fundacjanova.org.pl/portfolio_page/edusenior/

PROFIL PRAKTYKI – LISTA KONTROLNA KLASYFIKACJI

Proszę zaznaczyć wszystkie kategorie, które odnoszą się do opisanej praktyki. Można wybrać więcej niż jedną.

RODZAJ PRAKTYKI

- Uczenie się przez praktykę
- Uczenie się międzypokoleniowe
- Uczenie się w społeczności
- Nauka cyfrowa / mieszana
- Uczenie się od rówieśników
- Mentoring / coaching
- Podejścia kulturowe / kreatywne
- Współpraca / partnerstwo
- Inne (proszę określić):

GRUPA DOCELOWA

- Dorośli o niskich kwalifikacjach
- Osoby nieuczące się, niepracujące i nieuczestniczące w szkoleniach (NEET)
- Migranci / uchodźcy
- Osoby starsze
- Kobiety
- Osoby z niepełnosprawnościami
- Inne grupy szczególnie narażone
- Ogólna populacja dorosłych

ŚRODOWISKO EDUKACYJNE

- Formalne
- Nieformalne
- Nieformalne

ROZWIJANE UMIEJĘTNOŚCI / KOMPETENCJE

- Umiejętność czytania i pisania (czytanie, pisanie, rozumienie tekstu)
- Umiejętności matematyczne (matematyka, logiczne myślenie)
- Umiejętności cyfrowe
- STEM (nauki ścisłe, technologia, inżynieria, matematyka)
- Osobiste, społeczne i umiejętność uczenia się
- Kompetencje obywatelskie
- Przedsiębiorczość
- Świadomość kulturowa i ekspresja
- Umiejętności językowe

Umiejętności związane z pracą / zawodowe

Kompetencje ekologiczne

Inne (proszę określić):

POTENCJALNI UŻYTKOWNICY

Nauczyciele / wychowawcy

Pracownicy administracyjni

Kierownictwo szkoły / ośrodka

Decydenci / Administracja publiczna

Organizacje pozarządowe / organizacje społeczne

Inne (proszę określić):

Słownik kategorii (wyjaśnienie pozycji listy kontrolnej)

Rodzaj praktyki

- Uczenie się przez działanie – nauka poprzez praktyczne zajęcia i metody oparte na ćwiczeniach, takie jak warsztaty lub wykonywanie rzeczywistych zadań.
- Uczenie się międzypokoleniowe – działania, w których uczestnicy z różnych grup wiekowych uczą się od siebie nawzajem.
- Uczenie się w społeczności lokalnej – uczenie się, które odbywa się w ramach lokalnej społeczności, często poprzez zaangażowanie w rzeczywiste działania.
- Uczenie się cyfrowe / mieszane – edukacja z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych (online) lub połączenie metod online i bezpośrednich.
- Uczenie się rówieśnicze – uczenie się wśród uczestników o podobnym statusie lub doświadczeniu, którzy wspierają się nawzajem.
- Mentoring / coaching – indywidualne wsparcie ze strony osoby bardziej doświadczonej, mające na celu pomoc w nauce i rozwoju osobistym.
- Podejścia kulturowe / kreatywne – wykorzystanie sztuki, muzyki, teatru, opowiadania historii itp. jako narzędzi uczenia się.
- Współpraca / partnerstwo – praktyki obejmujące współpracę między organizacjami lub grupami.
- Inne (proszę określić) – każda inna metoda niewymieniona powyżej.

Grupa docelowa

- Dorośli o niskich kwalifikacjach – dorośli o niskim poziomie wykształcenia formalnego lub podstawowych umiejętnościach.
- Osoby NEET – osoby nieuczące się, niepracujące ani nieuczestniczące w szkoleniach (często młodzi dorośli).
- Migranci / uchodźcy – osoby, które przybyły z innego kraju i często borykają się z trudnościami związanymi z integracją.

- Osoby starsze – osoby w wieku 65+
- Kobiety – praktyki ukierunkowane konkretnie na potrzeby kobiet.
- Osoby z niepełnosprawnościami – osoby z niepełnosprawnościami fizycznymi, sensorycznymi, intelektualnymi lub psychicznymi.
- Inne grupy szczególnie wrażliwe – grupy zagrożone wykluczeniem (np. długotrwale bezrobotni, osoby bezdomne).
- Ogólna populacja dorosłych – przeciętni dorośli nie należący do konkretnych kategorii.

Środowisko uczenia się

- Formalne – nauka w ramach oficjalnych systemów edukacyjnych, certyfikowane kursy (np. szkoły, uniwersytety).
- Nieformalne – zorganizowane uczenie się poza systemem formalnym (np. warsztaty, szkolenia społecznościowe).
- Nieformalne – uczenie się poprzez codzienne doświadczenia, bez ustrukturyzowanego kursu (np. wolontariat, rodzina).

Rozwijane umiejętności / kompetencje

- Umiejętność czytania i pisania – czytanie, pisanie i rozumienie tekstów (w tym tekstów funkcjonalnych, takich jak formularze).
- Umiejętności matematyczne – stosowanie matematyki i logicznego rozumowania.
- Umiejętności cyfrowe – korzystanie z narzędzi cyfrowych, np. tworzenie CV, narzędzia internetowe, platformy internetowe.
- STEM – nauka, technologia, inżynieria i matematyka.
- Umiejętności osobiste, społeczne i związane z uczeniem się – samoświadomość, motywacja, praca zespołowa, umiejętności uczenia się przez całe życie.
- Kompetencje obywatelskie – aktywne obywatelstwo, zrozumienie demokracji i odpowiedzialności społecznej.
- Przedsiębiorczość – kreatywność, innowacyjność, zarządzanie projektami, podejmowanie ryzyka.
- Świadomość kulturowa i ekspresja – docenianie i tworzenie treści kulturowych (np. sztuka, muzyka).
- Umiejętności językowe – zdolność do porozumiewania się w jednym lub kilku językach obcych.
- Umiejętności związane z pracą / zawodowe – praktyczne umiejętności przydatne w konkretnych zawodach lub profesjach.
- Kompetencje ekologiczne – wiedza i zachowania wspierające zrównoważony rozwój i troskę o środowisko.
- Inne – wszelkie inne rozwinięte umiejętności (proszę określić).

Potencjalni użytkownicy – grupy, które mogłyby odnieść korzyści ze stosowania, dostosowywania lub czerpania inspiracji z tej praktyki w swoim kontekście zawodowym.

Uwaga: Kategorie te są zgodne z ramami UE, takimi jak Kluczowe kompetencje w uczeniu się przez całe życie (2018), Plan działania w zakresie umiejętności podstawowych (2025) oraz Przewodnik po programie Erasmus+ 2025 – Słowniczek

